

לבריאות והצלחת

שמואל בן זכריה וקלרה אידל. מרים בת יהושע ומרתא

פתחיה בן יאיר וחנה. חגית בת שמואל ומרים

וילדיהם דרור הלל ואשר יש'

עודד בן שמואל ומרים. מעין בת אפרים ואורלי

וילדיהם ידידיה רננה שירה אמונה

רועי בן משה ושרה. תמר בת שמואל ומרים

לרפואת חיים שמואל בן סימה

לעילוי נשמת פרל בת רבקה ע"ה

לעילוי נשמת

אלישבע שולביץ ע"ה בת יבלחט"א יעקב אליהו ושרה הורביץ

לעילוי נשמת

הבחור שמואל אלעזר ז"ל בן יבלחט"א נתן ואביבה הורביץ

לחם הפנים שנפרס קודם זמנו

כבר נתבאר, שלחם הפנים והבזיכים הם כמנחה, הבזיכים הם כנגד הקומץ הנקטר [ושעת סילוק הבזיכים מהשלחן היא שעת הקמיצה], והלחם הוא כנגד השיריים הנאכלים.

ובדף ט' יתבאר בעזה"י שאם חסרה המנחה קודם הקמיצה אין מקטירים את קומצה וממילא אין שיירה נאכלים.

וכמו כן **אם נפרס לחם הפנים קודם סילוק** [הבזיכים מ]השלחן, הרי זה **כמנחה שחסרה קודם קמיצה, ולכן אין מקטירים את הבזיכים, ואין אוכלים את הלחם.**

עוד יתבאר בעזה"י בדף ט', שנחלקו חכמים, מה הדין אם חסרו השיריים בין קמיצה להקטרה, ודעת רבי אלעזר, כדעת האומרים שמקטירים עליה את הקומץ, אבל שיירה אינם נאכלים.

וכמו כן **אם נפרס לחם הפנים אחר סילוק השלחן קודם הקטרת הבזיכים, הרי זה כמנחה שחסרו שיירה בין קמיצה להקטרה, שלדעת רבי אלעזר, מקטירים את הבזיכים, אבל אין אוכלים את הלחם.**

ואמר רבי אלעזר, שלעניין זה, משהגיע שעת סילוק השולחן, אף שעדיין לא סילקוהו בפועל, הרי זה נידון כמי שכבר סלקוהו, ומעתה אף אם חסר הלחם, מקטירים את הבזיכים.

ואף שבשאר מנחות אין הדין כן, וכל שחסרו קודם שנקמצו בפועל, אין מקטירים את הקומץ, אין לחם הפנים דומה להן בזה, כי מאחר שהבזיכים שהם כנגד הקומץ של הלחם, כבר ידועים ומבוררים לעצמם, משעה שהגיע שעת הקמיצה, [=שעה שביעית], הרי זה כאילו כבר נקמצו, ומעתה חסרון הלחם נידון כחסרון השיריים אחר הקמיצה, מה שאין כן בשאר מנחות, מאחר שאין הקומץ ידוע לעצמו, עד שיקמץ בפועל, אין לומר כאילו נקמץ כבר.

קידוש חביתי כהן גדול לחצאים

חביתי כהן גדול, היא מנחה שהכהן גדול היה מביא בכל יום, עשירית האיפה, ומקריב מחציתה בבקר ומחציתה בין הערבים, כמו שנאמר, "עשירית האפה סלת מנחה תמיד מחציתה בבקר ומחציתה בערב ... והכהן המשיח תחתיו מבניו יעשה אותה חק עולם לה", [וכמו כן, כל כהן היה מביאה פעם אחת, ביום שנתחנך לעבודה, כמו שנאמר, "זה קרבן אהרן ובניו אשר יקריבו להי ביום המשיח אתו"], והיא קרויה מנחת חביתין, כי נעשית במחבת, כמו שנאמר, "על מחבת בשמן תעשה מרבקת תביאנה תפיני מנחת פתים תקריב ריח ניחח לה".

ומנחה זו אינה נקמצת, [להקטיר את הקומץ, ולהתיר את השיריים לכהנים], אלא מוקטרת כולה בשלימות, שנאמר "פליל תקטר", ואם כן אין בה אלא קידוש כלי אחד, שעל ידו היא מתקדשת להקטרה, [ואינה כמנחות הנקמצות, שתחילה מתקדשות בכלי להיות מנחות, ואחר קמיצה הקומץ לבדו מתקדש בכלי נוסף להקטרה].

< לדעת רבי יוחנן [ורב] – אף על פי שאין מקטירים את כל העשרון בבת אחת, אלא מחציתו בבקר ומחציתו בין הערבים, אין המנחה מתקדשת בכלי לחצאים, ולכן, תחילה מקדש בכלי את כל העשרון יחד, ורק אחר כך חוצהו, להקריב מחצית בבקר ומחצית בין הערבים.

ושני טעמים נאמרו לכך בסוגיה.

א. מאחר שקידוש המנחה להקטרה, הוא כנגד קבלת הדם בקרבנות, יש ללמוד את דין קידוש המנחה מדין קבלת הדם, ומאחר שאין הדם כשר כשהוא מתקבל לחצאים, [כפי שנתבאר בדף ז'], כך אין המנחה מתקדשת בכלי להקטרה לחצאים, אלא בשלמות.

ב. מאחר שנאמר, "עשירית האפה סלת מנחה ... מחציתה בבקר ומחציתה בערב", יש ללמוד, שתחילה היא מתקדשת בשלימות, ורק אחר כך היא נחצת.

- בגמרא ביארו שהדין למד מהכתוב הזה, כי תחילה נאמר "מנחה", שמשמע מנחה שלמה של עשרון, [כי אין מנחה פחותה מעשרון], ורק אחר כך נאמר "מחציתה", ומכאן שתחילה היא שלמה, ורק אחר כך היא נחצת.

- ובברייתא ביארו, שהדין למד מהכתוב "מחציתה", שמשמע שמקריב מחצית של דבר

שלם, ואם כן תחילה נתקדשה שלמה, ורק אחר

כך נחצת.

< **ולדעת רבי אלעזר** – מאחר שהמנחה הזו קרבה לחצאים, היא גם מתקדשת בכלי לחצאים.

ואין ללמוד מהטעמים שהביא רבי יוחנן, שהמנחה אינה קדושה לחצאים, כי: (א) אין למדים דיני עבודות המנחות מדיני עבודות הדם.

(ב) הכתוב "עֲשִׂיתָ הָאֶפֶה סֶלֶת מְנַחָה ... מִחֲצִיתָהּ

בַּבֶּקֶר וּמִחֲצִיתָהּ בְּעֶרְבֹה", שמשמע ממנו שתחילה

היא שלמה, ורק אחר כך נחצת, אינו מדבר

בקידוש המנחה, אלא בהבאתה, שעל הכהן

להביא עשרון שלם מביתו, אבל כשהוא מקדשו,

הוא יכול לקדשו לחצאים.

הפריש חצי עשרון ודעתו להוסיף

בדף ק"ג יתבאר בעזה"י שאין מנחה פחותה

מעשרון ולכן האומר הרי עלי להביא חצי עשרון

מביא עשרון שלם.

וכבר נתבאר שלדעת רבי יוחנן ורב אין המנחות

מתקדשות לחצאים כלומר אם נתן חצי עשרון

בכלי זה וחצי עשרון בכלי זה אינן מתקדשות עד

שיתן עשרון שלם בכלי אחד.

ולדעת רב – לעולם **לא יתקדש** פחות מעשרון

שלם יחד, ואפילו כשנתן חצי עשרון בכלי, ודעתו

להשלימו לעשרון שלם באותו כלי.

ולדעת רבי יוחנן – הנותן בכלי חצי עשרון, ודעתו

להשלים באותו כלי לעשרון שלם, מאחר שסוף

החצי להיות מושלם לשיעור שלם, כבר מעתה

מתקדש אותו החצי שבכלי.

האם (א) סולת. (ב) שמן. (ג) ולבונה.

מתקדשים זה בלא זה

יש מנחות שבאות משלושה דברים יחד (א) סולת.

(ב) שמן. (ג) לבונה. ולעיל כבר נתבאר [שלדעת רוב

האמוראים], אין המנחה מתקדשת לחצאים.

ונחלקו חכמים, האם בכלל זה, שמנחה הבאה

מכמה דברים יחד, אינה מתקדשת אלא כשהיו

כל הדברים יחד בכלי שרת, או שדי שיהיה כל

אחד מהדברים בפני עצמו בשלמות בכלי שרת.

לדעת רב ושמואל – **כל אחד מהדברים שהמנחה**

באה מהם, מתקדש בפני עצמו בכלי שרת, ואינו

נחשב כחצי מנחה, שאינו מתקדש לחצאים.

והטעם לכך, משום שמצינו מנחות שבאות רק

ממקצת מהדברים הללו, והן מתקדשות כמו

שהן, בלא שיהיו מכל שלושת הדברים יחד, ואם

כן, גם מנחות שבאות מכל הדברים הללו, כל

אחד מהדברים הללו מתקדש בפני עצמו. [מנחת

לחם הפנים, יש בה סולת ולבונה ואין בה שמן.

מנחת נסכים, יש בה סולת ושמן, ואין בה לבונה.

מנחת חוטא היא סולת בלבד, ואין בה לא שמן

ולא לבונה. לוג שמן של מצורע הוא שמן בלבד,

בלא סולת ובלא לבונה. לבונה של לחם הפנים,

מתקדשת ה**לבונה** בבזיכים בפני עצמה, בלא

סולת ובלא שמן].

ולדעת רבי חנינא – **כל המנחות אינן מתקדשות**

בכלי, עד שיהיו בו יחד כל הדברים שמהם הן

באות, [ואין להביא ראיה ממנחה שבאה משני

דברים, למנחה הבאה משלושה דברים]. ולדעת

רבי חנינא, כלי של מידת **עשרון שהיה במקדש,**

לא נמשח בשמן המשחה, **אלא לצורך מנחת**

חוטא הבאה מסולת בלבד, אבל שאר מנחות שיש

בהם דבר נוסף חוץ מעשרון סולת, ויחד עמו הן

יותר מעשרון, אינן מתקדשות בכלי של מידה.

וכלי של מידת **לוג שהיה במקדש, לא נמשח**

בשמן המשחה, אלא לצורך קידוש לוג שמן של

מצורע הבא בפני עצמו.

כלי שרת אינם מקדשים אלא את הראוי להם

< **לצורך קבלה של דברים לחים**, [כדס הקרבנות

ויין הנסכים ושמן], **היו (א) קערות ומזרקות,**

[שלא היו במידה מסוימת, והם שימשו לקבל

דברים שאין להם שיעור מדויק, כדס הקרבנות

שאינו נמדד], **(ב) וכמו כן היו שבע מידות**, [שבהם

היו מקבלים את הדברים שיש להם שיעור

מדויק].

מידות הלח אינם ראויות אלא ללח, ולכן אינן

מקדשות אלא את הלח הניתן בהם, אבל אינן

מקדשות **יבש** הניתן בהם [כמנחות].

אבל קערות ומזרקות העשויות לקבלת לח [כדס

ויין], **מקדשות גם את היבש** [כמנחות], כי גם

המנחות ראויות להינתן בהם, ודבר זה שהקערות

והמזרקות מקדשות גם את המנחות היבשות, יש

ללמוד **מהכתוב**, "**קְעָרֹת** כֶּסֶף אַחַת שְׁלֹשִׁים וּמֵאָה

מִשְׁקָלָהּ **מִזְרָק** אֶחָד כֶּסֶף שְׁבַעִים שֶׁקֶל בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ

שְׁנֵיהֶם מְלֵאִים סֶלֶת בְּלוּלָה בְּשֶׁמֶן לְמִנְחָה", [ואף

שאותה מנחה לא היתה יבשה לגמרי, כי היה

מעורב בה שמן, מכל מקום ניתן ללמוד מהכתוב

הזה, שגם דבר יבש לגמרי מתקדש בקערות

ומזרקות, כי אף שבאותה מנחה היה שמן, מכל

מקום היו בה מקומות שלא נתערב השמן היטב,

והיו יבשים, וגם הם קדשו. אי"נ אף על פי שהיה

השמן מעורב במנחות, נחשבות הן כדבר יבש

לגבי דם, שהמזרקות עשויות לו, וכשם שהמנחות הללו התקדשו במזרקות כך מתקדש גם דבר יבש לגמרי].

< ולצורך קבלת דברים יבשים, היו מיוחדות שתי מידות של יבש, [(א) עשרון למדידת כל המנחות, (ב) וחצי עשרון לחצות בו את מנחת חביתי כהן גדול].

ומידות היבש אינן ראויות אלא למנחות, ולכן אינן מקדשות אלא את היבש הניתן בהם, אבל אינן מקדשות את הלח הניתן בהם.

המקום הכשר לקמיצת המנחה

[שהיא כנגד השחיטה של הזבחים].

< מתחילה רצו לומר, שהיה מקום ללמוד בבניין אב, שקמיצת המנחה תהא בצפון העזרה, שכן המנחה היא קדשי קדשים, ואם כן כשם שעולה חטאת ואשם שהם קדשי קדשים, נשחטים דווקא בצפון העזרה, כך המנחה שהיא קדשי קדשים כמותם, תהא נקמצת בצפון העזרה.

- אולם באמת אין ללמוד זאת בבניין אב, כי כל קדשי קדשים הללו חמורים מהמנחה, שכן כולם מיני דמים, מה שאין כן מנחה [ומיני דמים חמורה כפרתם דעיקר כפרה בדם שנאמר "כִּי הַדָּם הוּא בְּנִפְשׁ וְכַפָּר"]. ועולה חמורה מהמנחה גם בזה שהעולה כולה כליל למזבח, מה שאין כן מנחה ששיירה נאכלים לכהנים. וחטאת חמורה מהמנחה גם בזה שהחטאת מכפרת על חייבי כריתות.

< ומכל מקום ניתן היה ללמוד, שתהא קמיצת המנחה בקרן מערבית דרומית של המזבח, מהכתוב, "וַיִּהְיֶה אֵת הַמִּנְחָה אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה מֵאֲלֵהּ לַה' וְהִקְרִיבָהּ אֶל הַכֹּהֵן וְהִגִּישָׁה אֶל הַמִּזְבֵּחַ", כלומר יש להגיש את המנחה [בעודה בכלי] שתיגע בקרן מערבית דרומית של מזבח, ואם כן לכאורה הוא הדין לעניין הקמיצה של המנחה, יש לעשותה בקרן מערבית דרומית של המזבח.

אולם באמת הקמיצה כשרה גם במקומות נוספים.

- שנאמר, "וְהִבִּיֵּא אֶל בְּנֵי אֶהֱרֹן הַכֹּהֲנִים וְקִמְצוּ מִשָּׁם מֵלֶא קִמְצוּ מִסֻּלְתָּהּ וּמִשְׁמֶנֶה עַל כָּל לִבְנֵיהָ וְהִקְטִיר הַכֹּהֵן אֵת אֲזִכְרֹתָהּ הַמִּזְבֵּחַ אֲשֶׁה רִיחַ נִיחֹחַ לַה'", ללמד שהקמיצה כשרה במקומם של הבעלים המביאה, וכשהבעלים הוא זר, אינו עומד אלא במזרח העזרה [בכל רוחבה מהצפון עד הדרום], במקום דריסת רגלי ישראל, ומכאן שהקמיצה כשרה אף בדרום העזרה, והוא הדין לשאר צדדים [וכל שכן לצפונה] ולא רק בקרן מערבית דרומית של המזבח. [ובן בתירא לומד מהכתוב הזה דין אחר כפי שהתבאר בדף ו'].

- ולדעת רבי אלעזר, לא רק בכל העזרה ניתן לקמוץ את המנחה, אלא אף בתוך ההיכל, שכן מצינו בעניין בזיכי לחם הפנים, שהם מתירים את הלחם, [שנאמר "וַיִּנְתֶּנּוּ עַל הַמַּעֲרָקֶת לְבִנְהָ זֶכֶה וְהִיָּתָה לְלֶחֶם לְאִזְכָּרָה אֲשֶׁה לַה'"], והם כקומוץ המתיר את המנחה, וסילוקם מהשלחן הוא כנגד קמיצת המנחה, ואם כן, כשם שסילוק הבזיכים מהשלחן נעשה בהיכל, כך כל קמיצה כשרה בהיכל.

שחיטת שלמים בהיכל

אמר רבי יוחנן: שלמים ששחטם בהיכל, כשרים, שכן ההיכל הוא עיקר, והעזרה טפילה לו, ושלמים שנשחטו בעזרה כשרים, שנאמר, "וּשְׁחָטוּ פֶתַח אֹהֶל מוֹעֵד", ולא יתכן שהטפל יהיה חמור מן העיקר, כלומר לא יתכן שבחצר ההיכל העבודה תהא כשרה, ובהיכל עצמו, שהוא העיקר, העבודה תהא פסולה.

אכילת קדשים בהיכל

מה שנתבאר לעיל, שההיכל הוא עיקר, והעזרה טפילה לו, ולכן כל הכשר בעזרה, כשר בהיכל, הוא דווקא בענייני עבודה, שעיקר עבודת המלך במקומו בהיכלו, ולא בחצרו, אבל לעניין אכילת קדשים הדבר הפוך, שאין ראוי לאכול בפני המלך, ואם מותר לאכול קדשים בעזרה, אין ללמוד מזה שמותר לאוכלם בהיכל.

ומכל מקום בשעת הדחק, אם אי אפשר לאכול את הקדשים בעזרה, כגון שהקיפו גוים את העזרה למלחמה, ויורים חיצים לתוכה, הכהנים מותרים להיכנס להיכל לאכול בו קדשים, שנאמר, "בְּקֹדֶשׁ הַקֹּדְשִׁים [=בהיכל] תֹּאכְלֶנּוּ".

© כל הזכויות שמורות י.א.ה.

bekitsur1@gmail.com

[לרכישת ספרי בקיצור באתר אמזון](#)

תרומות יתקבלו בברכה:

עבור הורביץ

בנק פאגי (52) סניף 183 חשבון 654248

ניתן לתרום גם בפייפל